

**KARACAHASAN (ELMADAĞ-ANKARA) KUZEYDOĞUSUNUN JEOLJİSİ Ve
PETROGRAFİSİ GEOLOGY AND PETROGRAPHY OF THE NORTHEAST OF
KARACAHASAN (ELMADAĞ-ANKARA)
M.Naci Sayın***

Ö Z:

Çalışma alanı Ankara'nın 50 km. doğusunda yer alan Elmadağ ilçesinin güneydoğusunda bulunmaktadır. Karacahasan Elmadağ ilçesinin güneydoğusunda bulunmaktadır. Karacahasan köyü civarlarından başlayıp kuzeydoğu yönlü yaklaşık 70 km².lik bir yer kaplayan bu alan dört litolojik birimden oluşmaktadır. Bunlar: Elmadağ Formasyonu, Irmak Formasyonu, Miskincidere Formasyonu ve Kavaklı Formasyonudur.

Orta-Üst Triyas yaşlı Elmadağ Formasyonu MİM arenitik matriks içindeki kireçtaşı, radiolarian-çört, spilit ve fillit bloklarından oluşmaktadır. Bu birim ters bir fayla Irmak Formasyonuna bindirir. Elmadağ Formasyonu Ankara Melaniinin kireçtaşı bloklu kısmına eşdeğerdir. Elmadağ Formasyonu tarafında tektonik olarak üzerlenen Irmak Formasyonu ise daha çok ofiyolitik bloklardan oluşmaktadır. Bu birim Ankara Melanjının ofiyolit bloklu kısmına eşdeğerdir. Irmak Formasyonu içinde kuzeydoğu yönünde uzamam bir ultramafik kütle (Ediğe ultramafik kütlesi) bulunmaktadır. Çalışma alanında 20 W?, yi asını bir yer kaplayan Ediğe ultramafik kütlesi ultramafik ve mafik kayalardan oluşmuştur. Bu kütle Alpîni tipi bir ofiyolitik dizinin **tektonit** ve **ktmUlat** yapı gösteren kısımlarını içeren eksik dizi bir **ofiyolittir**. oligosen yaşlı Miskincidere Formasyonu Elmadağ ve Irmak Formasyonu **çakıltası**, marn, kumtaşı ve jips araldanmasından oluşmaktadır. Üst Miyosen-Pliyosen yaşlı Kavaklı Formasyonu ise Irmak Formasyonu ve bu formasyon içindeki ultramafik kütleyle uyumsuz olarak örtmektedir. Kavaklı Formasyonu marn, **kıltası**, killi kireçtaşı, kumtaşı ve çakıltası araldanması ile taşlaşmamış çakıl ve kumdan oluşmaktadır. Kuvaterner yaşlı alüvyon ve **talus** ise bölgedeki en genç birimlerdir.

Yapısal özellikler arazinin Geç Kretase'den sonra gelişen KB-GB yönlü sıkışma tektoniğinin etkisinde kaldığını göstermektedir. Ediğe ultramafik kütlelerinin yapısal özellikleri ise kütlelerin manto içinde ve daha sonra çeşitli deformasyon evrelerinden geçtiğini göstermektedir.

Gerek bölgenin konumu gerekse Irmak Formasyonu ve bunun içindeki Ediğe ultramafik kütlelerinin konumu, tektonik ve petrografik yapısı bölgede KD-GB ny. nımlı bir okyanus oluşumunu mümkün kılmaktadır.

ABSTRACT:

The study area is located at southeast of Elmadağ, 50 km. east of Ankara. The rock units exposing in the area are the Elmadağ Formation (Middle-Upper Triassic), the Irmak Formation (Upper Cretaceous), the Miskincidere Formation (Oligocene) and the Kavaklı Formation (Upper Miocene-Pliocene).

An ultramafic body occurs as a large fragment within the Irmak Formation and is called "the Ediğe ultra-maficbody".

Regional consideration and the position, structure and petrography of the Irmak Formation including the Ediğe ultramafic body show the existence of an ocean basin trending in NE-SW direction.

* O.D.T.Ü. Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, ANKARA